

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/97/2015
Identifikačné číslo spisu: 7014200641
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:7014200641.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej v právnej veci navrhovateľa O. K., bytom M., zastúpeného opatrovníčkou B. K., bytom ST., korešpondenčná adresa U., proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o výšku invalidného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26. januára 2015, č. k. 4Sd/19/2014-21, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 26. januára 2015, č. k. 4Sd/19/2014-21, p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 26. januára 2015, č. k. 4Sd/19/2014-21, potvrdil rozhodnutie číslo XY z 05. mája 2014, ktorým odporkyňa podľa § 73 a § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zamietla žiadosť navrhovateľa o zvýšenie invalidného dôchodku s odôvodnením, že miera poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je naďalej 65% a nezmenili sa skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu invalidného dôchodku a jeho výšku.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľ podľa posudku posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočky Košice zo 17.08.2005, bol uznaný invalidným s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60% pre rozhodujúce zdravotné postihnutie duševné choroby a poruchy správania - ľahká mentálna retardácia (IQ v pásme 50 - 69) s prihliadnutím na sociálnu prispôsobivosť podľa kapitoly V, položky 6, písm. a/ prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení a rozhodnutím odporkyne z 27. januára 2006 mu bol priznaný invalidný dôchodok od 01.07.2005. Pri opätovnom posúdení zdravotného stavu navrhovateľa dňa 02.12.2008 bola miera poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zvýšená o 5% pre iné zdravotné postihnutie - choroby tráviacej sústavy na celkovú mieru poklesu 65%. V prebiehajúcim preskúmvacom konaní posudkoví lekári pobočky i ústredia vo svojich posudkoch z 15.04.2014 a 13.10.2014 zhodne konštatovali rovnaké rozhodujúce a iné zdravotné

postihnutie s celkovou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 65% s tým, že zdravotný stav navrhovateľa je podľa doložených lekárskeho nálezov bez podstatnejších zmien. Krajský súd si osvojil záver posudkových lekárov, že nie je dôvod na zvýšenie miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, keďže navrhovateľ nepreukázal nové skutočnosti, ktoré by neboli známe pri posudzovaní posudkových lekárov a ktoré by prijatý záver posudkových lekárov spochybnili. Preto krajský súd rozhodnutie odporkyne potvrdil ako vecne správne.

Rozsudok krajského súdu napadla včas podaným odvolaním opatrovníčka navrhovateľa - matka B. K., ustanovená za opatrovníčku navrhovateľa uznesením Okresného súdu Košice I. zo 17.04.2001, č. k. P 11/01-22 (navrhovateľ bol zbavený spôsobilosti na právne úkony rozsudkom Okresného súdu Košice I. z 28.11.2000, č. k. Nc 305/99-17). Namietala, že z tak nízkeho dôchodku 180 € mesačne sa nedá žiť, ona sama je poberateľkou starobného dôchodku vo výške 183 € mesačne a žiada pre navrhovateľa celý invalidný dôchodok. Navrhovateľ je nervózny, agresívny, kričí, nedá sa mu dať nič urobiť, on len sedí a pozerá televízor. Nie je schopný ani nakúpiť, nezapamätá si ani tri veci, donesie len jednu.

Odporkyňa odvolanie navrhovateľa nepovažovala za dôvodné. Vo svojom vyjadrení uviedla, že navrhovateľ neuviedol žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia vyhotovených v konaní. Navrhla, aby odvolací súd vyššie uvedené rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o zvýšenie invalidného dôchodku.

Navrhovateľ podľa obsahu odvolania namietal priznanú mieru poklesu.

Poistenc je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (§ 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (§ 71 ods. 3 zákona).

Podľa § 71 ods. 4 zákona pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú za rozhodujúce zdravotné postihnutie možno zvýšiť najviac o 10%, ak

závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 6 až 8 zákona).

Z administratívnych spisov odporkyne vyplýva, že navrhovateľ je poberateľom invalidného dôchodku od 01.07.2005, ktorým dňom bol uznaný invalidným so 60% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, keď za rozhodujúce zdravotné postihnutie bola určená ľahká mentálna retardácia v pásme stredne ťažkej až ťažkej debility s IQ v neverbálnej zložke v hodnote 68 a vo verbálnej zložke v hodnote 52. Od 01.07.2008 bola miera poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zvýšená o 5% pre iné zdravotné postihnutie (choroby tráviacej sústavy) na celkových 65%. Pri opakovaných žiadostiach navrhovateľa o zvýšenie sumy invalidného dôchodku z 28.04.2010 a 10.09.2011 posudkoví lekári zotrvali na stanovenej miere poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 65%, keďže k zmene v jeho zdravotnom stave nedošlo.

Navrhovateľ požiadal o zvýšenie invalidného dôchodku opätovne žiadosťou z 12.02.2014.

V konaní o žiadosti navrhovateľa o zvýšenie invalidného dôchodku posudkoví lekári po vlastnom vyšetrení zdravotného stavu navrhovateľa a dostupnej zdravotnej dokumentácie ako i navrhovateľom predložených lekárskejších správ a nálezov z odborných vyšetrení konštatovali, že u navrhovateľa od posledného posúdenia v januári 2012 nedošlo k takému zhoršeniu zdravotného stavu, ktoré by viedlo k zvýšeniu miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Podľa predložených lekárskejších nálezov je jeho zdravotný stav bez podstatnejších zmien, gastroenterologické vyšetrenie potvrdilo ľahký stupeň ochorenia pečene, USG brucha je bez evidentných patologických zmien, neurologické vyšetrenie dokumentuje dorzalgiu bez radikulárneho dráždenia. Pre duševnú zaostalosť je naďalej miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť za rozhodujúce zdravotné postihnutie 60% podľa kapitoly V, položky 6, písm. a/ prílohy č. 4 zákona. Ostatné zdravotné postihnutia (iné choroby pečene, dorzalgia) odôvodňujú v súlade s § 71 ods. 8 zákona zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 5% na celkových 65%.

Podľa názoru opatrovníčky navrhovateľa jeho mentálna retardácia mu neumožňuje vykonávať akúkoľvek prácu, konkrétne dôvody týkajúce sa zdravotného stavu navrhovateľa však neuviedla.

Pre posúdenie nároku na zvýšenie invalidného dôchodku je podstatnou otázkou vplyvu dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti.

Z posudkov posudkových lekárov vyplýva, že sa zaoberali aj posúdením schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť v prostredí bez psychickej záťaže, nie vo výškach, môže vykonávať jednoduché manuálne práce pod dohľadom, v chránenej dielni.

Obmedzenie schopnosti, resp. zákaz výkonu len niektorých prác pri zachovaní schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vo vhodnom pracovnom zaradení v zmysle zákona nie je dôvodom pre zvýšenie určenej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Finančná tieseň nie je podľa zákona dôvodom pre zvýšenie sumy invalidného dôchodku, preto na túto námietku odvolací súd nemohol prihliadať.

Medzi závermi posudkov a odbornými lekárskejšími nálezmi neboli zistené rozpory a o odbornej úrovni posudkov posudkových lekárov nemal dôvod pochybovať ani odvolací súd. Ani z lekárskejších správ predložených v konaní nevyplýva, že by po poslednom posúdení posudkovým lekárom došlo k ďalšiemu dlhodobému zhoršeniu jeho zdravotného stavu (s predpokladom trvania aspoň jedného roka) oproti stavu, ktorý vzali do úvahy posudkoví lekári. Navrhovateľ (jeho opatrovníčka) nepredložil žiadne nálezy, ktoré by spochybnili závery posudkových lekárov o hodnotení jeho zdravotného stavu a miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd dospel k záveru, že u navrhovateľa zatiaľ nie sú splnené

podmienky pre viac ako 65% mieru poklesu jeho schopnosti vykonávat' zárobkovú činnosť, rozhodnutie odporkyne považoval za zákonné a preto rozsudok krajského súdu podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyňa nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.